

Єдина країна! Единая страна!

Бухгалтер

Усі секрети

Журнал про облік та податки для практиків (виходить 4 рази на місяць)

№ 3 (1007) ■ Січень (III) 2020

У НОМЕРІ

- Відчуження акцій нерезидентами: подробиці
- Шини для автомобіля: корисні нюанси
- Вітчизняно-імпорتنний комплект: податкова накладна
- Реалізація квартир: якщо продаж — не перший
- Декларація «загального» ФОПа: відомості про майно
- Орендна плата за землю: відображення в 1ДФ

Виходить з липня 1996 р.

Періодичн. — 4 рази на місяць

Свідоцтво про держреєстрацію
КВ № 20316-10116П
від 11.10.2013 р.Засновник і видавець —
ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013»Шеф-редактор
на громадських засадах
Олександр Кірш,
заслужений економіст України,
Ph. D., чл.-кор. АЕНУ і МКАЗаст. Шеф-редактора
Алла ПогребнякРедакційна колегія:
Станіслав Погребняк,
д. ю. н., проф.;
Олена Уварова, к. ю. н.,
Григорій Берченко, к. ю. н.;
Леонід Карпов, к. е. н.;
Іван Чалий, к. е. н.;
Дмитро Михайленко

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ

Відп. за випуск: **В. Беспалов**Набір: **О. Сергєєва**Кор. і літ. ред.: **О. Мкртчян**, к. м. с.Верстка, малюнки: **В. Лотоцький**

Адреса редакції:

61002 Україна,
Харків, вул. Алчевських, 4Тел.: (067) 803-96-71,
(057) 717-19-11

E-mail: presexpr@gmail.com

Поштовий зв'язок:
а/с 7309, Харків-2, 61002

Доставка: (067) 803-96-71

Підписано до друку 03.02.2020 р.
Формат 60x84/8, друк офсетний
Ум.-друк. арк. 1,86;
ум.-вид. арк. 1,43

© ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013»

Сторінки,
де докладніше

КЛЮЧОВІ ФРАЗИ МАТЕРІАЛІВ НОМЕРА

■ Дохід від *відчуження акцій* оподатковується в країні, резидентом якої є особа, яка відчужує відповідні акції, тобто в країні *продавця*. Однак якщо акції підприємства, що відчужуються, формують свою вартість переважно за рахунок *нерухомого* майна, розташованого в певній договірній країні, то оподаткування такого доходу може відбуватися *й у цій* країні.

4–7

■ *Вадсуд* дійшов висновку, що для продажу *вин столових*, що виготовляються *без використання спирту*, *ліцензія не потрібна*.

8

■ *Мінфін* підсумовує: якщо керівник вирішує, що *ремонт автомобіля* здійснюється для *підтримання* його в придатному для використання стані, то вартість такого ремонту залежно від напряму використання автомобіля на підприємстві включається до складу *відповідних витрат*.

9–11

■ Суди з'ясували, що квартири є результатом будівельних робіт за договорами, у яких позивач як інвестор виконував функції з фінансування будівництва (оплати будівельних робіт). Потім він отримав у власність збудовані його коштом квартири, що підтверджується актами приймання-передачі основних засобів.

Отже, операцією з *першої поставки житла* (об'єктів житлового фонду) слід вважати *передачу квартир після будівництва цьому підприємству*. Саме така операція має *оподатковуватися ПДВ* на загальних підставах.

14

■ Фізична особа — *підприємець* на *загальній* системі оподаткування повинна подавати за результатами календарного року *податкову декларацію*, у якій поряд з доходами від підприємницької діяльності мають зазначатися *інші* доходи з джерел їх походження з України та іноземні доходи, в тому числі відомості про *нерухоме* та *рухоме майно*.

14

■ Податківці вважають, що у разі щорічного нарахування та виплати підприємством (*один раз на рік*) фізичній особі *доходу* від надання *в оренду* нерухомого майна зазначені суми доходу, нарахованого та сплаченого податку відображаються у *ф. № 1ДФ* за той звітний період (квартал), у якому було здійснено *нарахування* та *виплату* доходу.

З цього можна зробити висновок, що якщо договором оренди нарахування орендної плати передбачено, наприклад, «у строк до 31 грудня щорічно» і підприємство виплатило орендну плату в листопаді або грудні (IV квартал), то воно повинно і нарахувати в цей самий строк (але не пізніше 31 грудня), і відобразити нарахування та виплату у ф. № 1ДФ за IV квартал відповідного року.

15

- Роздрукувати чек **РРО** в разі надходження оплати через систему **LiqPay** потрібно саме на підставі **виписки** з фінустанови, тобто після **зарахування** коштів на розрахунковий рахунок продавця. **15**
- **Допомога з тимчасової непрацездатності, по вагітності та пологах** застрахованим особам, які працюють за **трудовим** договором (контрактом), виплачується у найближчий після дня призначення допомоги строк, установлений для **виплати заробітної плати**. **15**

З М І С Т

Податки та навколо / Юрнюанси

- К. Гасанова** за участю **Д. Михайленка** та **В. Смердова**.
— Акції українські, зроблено в Китаї!
Продаж акцій нерезидентами 4
- А. Погребняк**. **Гарячливий ПриПЄП**
Чи потрібна ліцензія ПриПЄПу для продажу глінтвейну 8

Юрнюанси / ДК

Бухоблік / Податки та навколо

- А. Погребняк, Т. Серікова**. **маШИНИ** для
Шини для машини: технічні, бухгалтерські та податкові особливості 9

Док-огляд

Нове вийшло

- Яку дату складання акта надання послуг вказувати з метою нарахування ПДВ — позиція Мінфіну** 12
- Постачання комплектів вітчизняних та імпортованих товарів: як заповнити податкову накладну** 12
- Відповідальність за нерестрацію акцизних складів у СЕАРП та СЕ** 13

- Продаж засобів та аксесуарів для куріння: що з акцизом** 13
- Наступна реалізація квартири для фізосіб-покупців не є операцією з першого постачання житла, тому її звільнено від оподаткування** 14
- Чи зазначає «загальний» ФОП у майновій декларації «фізичні» доходи та відомості про майно** 14
- Орендна плата за землю: як відобразити у ф. № 1ДФ** 15
- Коли ФОПу друкувати чек РРО, якщо послугу оплачено через LiqPay** 15
- У які строки виплачувати профінансовані ФСС лікарняні** 15

Від шеф-кухаря

- Я не за те, щоб не було багатих, — я за те, щоб не було бідних** 16

Картинна галерея

- Малюнки В. Лотоцького** 4, 8, 9, 13, 16

До відома читачів

Зворотний зв'язок за неспеціальними питаннями (зазвичай організаційними) — за тел. **067-803-96-71**.

Рукописи (і т. ін.) не повертаються та не рецензуються.

Передрук авторських матеріалів припустимий лише за умови **письмового узгодження** з редакцією.

Виділення в текстах (у тому числі в документах) — редакційні.

Усі публікації — неофіційні, **переклади** — виконано редакцією журналу!

На критику — **відповідаємо**.

Відпочинок душі — на сайті О. Кірша www.samoe.in.ua

Словом «**ФОП**» позначається будь-яка **фізична особа** — **підприємець** незалежно від системи її оподаткування; словами «**ЮрЄП**» і «**ПриПЄП**» позначається відповідно: «**юрособа** на **єдиному податку**» та «**приватний підприємець** на **єдиному податку**».

Заєць (див. **ліворуч**) позначає текст для **обережних читачів**,
а лев (див. **праворуч**) — для **сміливих**.

Наші реквізити:

т/р UA39351607000002600881955631 у відділенні № 19 «ПАО БАНК ГРАНТ»,
МФО 351607, код ЄДРПОУ 38775379;
отримувач — ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013».

— Акції українські, зроблено в Китаї!

Продаж акцій нерезидентами

І хай не забувають вони, що на світі єсть і вбогі, і голодні.
Редьярд Кіплінг. «Книга джунглів»

Нерезиденти активно купують корпоративні права та акції українських компаній і стають власниками. Але ніщо не вічне — настає і час відчуження таких акцій, через що постає ціла низка питань щодо оподаткування доходів від таких операцій. Існують правила, встановлені в Модельній конвенції ОЕСР, згідно з якими визначається країна, у якій сплачується податок. У статті 13 Модельної конвенції (дохід від відчуження майна) передбачено, що дохід від **відчуження акцій** оподатковується в країні, резидентом якої є особа, яка відчужує відповідні акції, тобто в країні **продавця**. Однак якщо акції підприємства, що відчужуються, формують свою вартість переважно за рахунок **нерухомого майна**, розташованого в певній договірній країні, то оподаткування такого доходу може відбуватися **й у цій** країні.

Розглянемо такий приклад. Компанія 1 (резидент країни А) відчужує Компанії 2 (резидент країни Б) акції української компанії. Питання: у якій країні отриманий дохід підлягає оподаткуванню? Перед тим, як відповісти на це питання, потрібно згадати, що отриманий резидентом країни А (продавцем) дохід від відчуження акцій є доходом з джерелом походження з України, що, таким чином, створює об'єкт оподаткування податком на репатріацію в Україні. Згідно з п/п 141.4.2 ПКУ прибуток, отриманий нерезидентом від відчуження акцій української компанії, підлягає оподаткуванню в Україні. Ставка становить **15%**, якщо інше не передбачено угодами про уникнення подвійного оподаткування. При відчуженні акцій оподаткуванню підлягає прибуток з джерелом походження з України, визначений згідно з правилами ПКУ.

Міжнародні конвенції у своїй більшості також дозволяють оподатковувати інвестиційний прибуток (capital gain) від продажу акцій / корпоративних прав українських компаній, але з певними умовами/обмеженнями. Найпопулярніше серед таких умов: якщо більшу частину вартості таких акцій / корпоративних прав сформовано за рахунок нерухомості на території України. Це правило було включено й отримало додаткову конкретизацію в Конвенції MLI*, до якої приєдналася Україна, через визначення періоду, у якому обчислюється питома вага нерухомості

в складі активів підприємства, чиї акції прямо чи опосередковано продаються нерезидентом.

Частина 4 статті 9 Конвенції містить таке:

«Для цілей Угоди про оподаткування, на яку поширюється дія цієї Конвенції, доходи, одержані резидентом Договірної юрисдикції від відчуження акцій або співставних з ними часток у праві власності, таких як участь у партнерстві або трастовій компанії, можуть оподатковуватися в іншій Договірній юрисдикції, якщо у будь-який час протягом 365 днів, що передують відчуженню, ці акції або співставні з ними частки у праві власності одержали **більше 50** відсотків своєї вартості безпосередньо або опосередковано від **нерухомого майна** (нерухомості), розташованого в цій іншій Договірній юрисдикції».

Останнє уточнення перешкоджає махінаціям з питоמוю вагою нерухомості в активах, наприклад, шляхом заливання позик (та розмивання за рахунок отриманих позикових коштів складу активів) до українського підприємства напередодні продажу акцій. Хоча, можливо, для боротьби з такими зловживаннями вистачило б і тесту принципової мети.

Парадоксально, але згадані правила, встановлені у нормах локального закону, приносили мізерний фіскальний ефект (п. 141.4 ПКУ, а до цього п. 13.2 Закону «Про оподаткування прибутку підприємств» — про осіб, на яких покладено обов'язок утримувати податок з доходів нерезидентів, тобто податкових агентів).

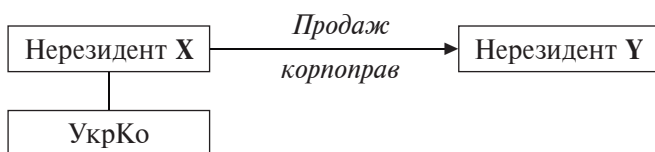
Відповідно до положень вищезгаданої статті податковими агентами, тобто особами, відповідальними за сплату податку на репатріацію, є резидент або постійне представництво нерезидента.

На практиці дуже рідко траплялося таке, щоб акції / корпоративні права у нерезидента викупувало підприємство — резидент України або постійне представництво нерезидента. Навпаки, у переважній більшості випадків мали місце:

1) продаж **одним** нерезидентом (X) українських акцій / корпоративних прав **іншому** нерезиденту (Y), причому останній не утримував податки навіть у період обов'язковості розрахунків через інвестиційні рахунки нерезидентів України — з тієї причини, що

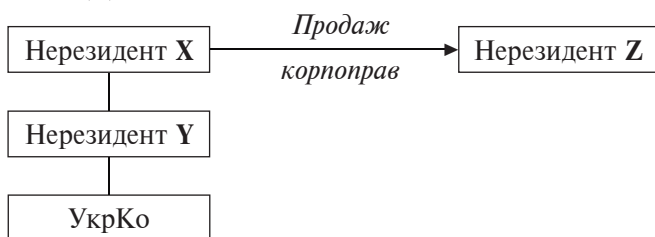
* Йдеться про Багатосторонню конвенцію про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування. Ратифікована Україною **28.02.2019** р., набрала чинності для України **01.12.2019** р.

така операція сама собою не утворює постійного представництва ні в продавця, ні в покупця.

Навіть українські торговці цінними паперами, через яких як брокерів у низці випадків проводиться ця операція, не сплачували податки з інвестиційного прибутку нерезидента (X), зазначаючи те, що їхня посередницька діяльність має незалежний характер і сама собою не утворює постійного представництва нерезидента. Спроби податкових органів якось переломити цю практику через визнання постійного представництва або об'рунтування фактів зловживання правом (кейси «Фенікс Капітал» або «ЮГОК») були нечисленними та найчастіше неуспішними;

2) продаж *одним* нерезидентом (X) акцій *іншого* нерезидента (Y), у складі активів якого наявні українські акції / корпоративні права, *третьому* нерезиденту (Z).

У цій ситуації існувало ще менше можливостей для перевірок і донарахувань, оскільки оформлення договорів та розрахунки проводяться нерезидентами за кордоном без участі українських нотаріусів та торговців цінними паперами. Хіба що до Антимонопольного комітету потрібно подавати заяву на отримання дозволу на концентрацію та повідомити банк і реєстратора про нових бенефіціарів української компанії.

Як бачимо, в обох розглянутих вище ситуаціях активи української компанії могли складатися або не складатися на 50+ відсотків з нерухомості за кордоном — на (не)справляння податків це істотно не впливало.

Саме для таких ситуацій законопроектом № 1210* і впроваджуються *нові* норми щодо відчуження не-

* Законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві», що його прийнято у *другому* читанні.

резидентами звичайних акцій українських компаній і тих, що отримують свою вартість від нерухомого майна, розташованого в Україні.

Підпункт 141.4.1 ПКУ в редакції законопроекту № 1210 містить таке:

«Доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України (*крім доходів нерезидента, який здійснює господарську діяльність на території України через постійне представництво*), оподатковуються в порядку і за ставками, визначеними цією статтею. Для цілей цього пункту такими доходами є:

<...>

е) прибуток від здійснення операцій з продажу або іншого відчуження наступних інвестиційних активів:

цінних паперів, деривативів або інших корпоративних прав у статутному капіталі юридичних осіб — резидентів, крім тих, що знаходяться в обігу на фондовій біржі, що входить до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до підпункту «а» підпункту 141.4.11 пункту 141.4 статті 141 цього Кодексу;

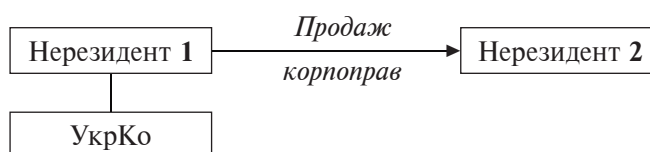
акцій, корпоративних прав, часток в іноземних компаніях, організаціях, утворених відповідно до законодавства інших держав (іноземні юридичні особи), крім тих, що знаходяться в обігу на фондовій біржі, що входить до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до підпункту «а» підпункту 141.4.11 пункту 141.4 статті 141 цього Кодексу, які відповідають таким умовам:

у будь-який час впродовж 365 днів, що передують продажу або іншому відчуженню, вартість акцій, корпоративних прав, часток іноземної юридичної особи на 50 і більше відсотків утворюється за рахунок акцій, корпоративних прав в українській юридичній особі, які належать зазначеній іноземній юридичній особі прямо або опосередковано, та

у будь-який час впродовж 365 днів, що передують продажу або іншому відчуженню, вартість акцій, корпоративних прав в українській юридичній особі на 50 і більше відсотків утворюється за рахунок нерухомого майна, яке розташовано в Україні та належить такій українській юридичній особі або використовується такою українською юридичною особою на підставі договору довгострокової оренди, фінансового лізингу тощо».

Отже, запропонована редакція містить два абзаци, які розрізняються таким чином:

А) перший стосується лише операцій з продажу *українських* акцій / корпоративних прав (відповідає ситуації 1, описаній вище), але не без обмежень за складом активів;

www.samoe.in.ua

Б) другий стосується продажу як *українських*, так і *іноземних* акцій (останнє відповідає ситуації 2 вище), якщо вони прямо або опосередковано отримують частину своєї вартості з нерухомості, причому яка знаходиться не тільки у власності, але й у довгостроковій оренді / фінансовому лізингу.

Наступне логічне запитання: а хто буде утримувати податки в описаних вище ситуаціях, особливо в ситуації 2, і яким чином?

Законодавець у проекті № 1210 покладає цей обов'язок на нерезидента-покупця:

«Нерезидент, який набуває право власності на інвестиційний актив, визначений підпунктом «е» підпункту 141.4.1 цього пункту, у іншого нерезидента, який не має в Україні зареєстрованого постійного представництва, зобов'язаний утримувати податок з прибутку від відчуження такого інвестиційного активу, виплаченого на користь такого іншого нерезидента, за ставкою в розмірі 15 відсотків та за рахунок такого іншого нерезидента та перераховувати до бюджету під час такої виплати, якщо інше не передбачено положеннями міжнародних договорів України з країною резиденції особи, на користь яких здійснюються виплати, що набрали чинності.

Такий нерезидент-покупець зобов'язаний не пізніше дати здійснення першої оплати за інвестиційний актив, що придбається, стати на облік у контролюючому органі за місцезнаходженням української юридичної особи, акції, корпоративні права якої формують вартість інвестиційного активу, що є предметом такого правочину. Взяття на облік таких нерезидентів здійснюється у порядку, встановленому пунктом 64.5 статті 64 цього Кодексу».

Таким чином, у нерезидента-покупця виникне обов'язок встати на облік у податковій службі за місцезнаходженням українського підприємства та утримати податок за новими правилами Кодексу з поправкою на конвенцію України з країною продавця акцій.

Тут можливі посмішки типу «та хто ж побіжить платити?!» та «що йому зроблять, якщо він не заплатить?!»...

Насправді ідея, що лежить в основі запропонованого правила, не така вже дурна.

Якщо покупець купує цінний актив у чужій країні, він дуже сильно, набагато більше, ніж продавець, піклується про юридичну чистоту покупки, у багатьох аспектах: від відсутності претензій до титулу на актив, що придбається, до відсутності податкових претензій у минулому чи в майбутньому.

(Аналогічно поводяться звичайні громадяни під час покупки квартири, якщо не хочуть даремно втратити її. З цієї ж причини, до речі, ми рекомендуємо в договорі купівлі-продажу зазначити її повну вартість і не заощаджувати на миті та податках.)

Тож починати бізнес у новій країні з порушення податкових правил бажає далеко не кожний. Причому, як показує практика, це іноді спрацьовувало навіть за відсутності правил: поширеним є анекдот про індусів — піонерів у справі фіскальних витівок. Мовляв, одного разу відбувся продаж телекомунікаційного активу в Індії, як годиться, по-пацанському: китайці через свою компанію на Белізі продавали англійцям на їхню компанію на Британських Віргінських островах. Але актив помітний, діяльність ліцензована, таку угоду не приховаєш. Індуси сумно подивилися на мільйони від операції, що плинуть повз їхнього бюджету, і написали листа в Англію: «Пише Вам далекий друг Джавахарлал Неру (жарт). Вітаємо, тепер Ви наші, люб'язно просимо сплатити податок» (див. епіграф до цієї статті). Англійці сумно зітхнули — і заплатили, потім чемно попросили китайців компенсувати та... ще довго ганялися за ними по судах.

Що ж до перевірок, штрафів та інших інструментів насильства для тих, хто в танку, — ми очікуємо, що вони з'являться в тому самому № 1210 або найближчих законах чи підзаконних актах. Головне пам'ятати: якщо нерезидент повинен заплатити податок та не робить цього, у ситуації 1 в нього є власність в Україні — акції української компанії, на які можна звернути стягнення. Очікуємо, що рано чи пізно вони стануть тією ланкою, за яку потягнуть податківці.

Тепер поговоримо про *міжнародні конвенції*. Припустімо, нерухомості в Україні немає або недостатньо, і конвенція між Україною та країною продавця не дозволяє справляти податок. Ми вважаємо, що покупець у такому разі повинен заpastися *сертифікатом резидентності* продавця на випадок питань або конфліктів з українською податковою службою.

Описані вище нові правила набувають чинності, як очікується, з 1 липня, тому невеликий час для реструктуризації у любителів податкової оптимізації ще є.

І наостанок сумна новина — про поправки, внесені до Конвенції про уникнення подвійного оподаткування з Кіпром від 08.11.2012 р., які вже набули чинності, а саме до ст. 13 «Доходи від відчуження майна» (capital gains). Ці поправки можуть діаметрально змінити підхід до оподаткування доходів від продажу майна (які включають акції, інвестиційні сертифікати ІСІ, інші цінні папери, корпоративні права у формі, відмінній від акцій, тощо), навіть якщо вони не отримують більшу частину вартості з нерухомості.

Конвенція у <i>первинній</i> редакції	Конвенція в редакції Протоколу від 11.12.2015 р.
4. Доходи від відчуження будь-якого майна, іншого ніж те, про яке йдеться у попередніх пунктах цієї статті, оподатковуються тільки в тій Договірній Державі, резидентом якої є особа, що відчужує майно».	6. Доходи від відчуження будь-якого майна, іншого ніж те, про яке йдеться у пунктах 1, 2, 3, 4 і 5, оподатковуються тільки в тій Договірній Державі, резидентом якої є особа, що відчужує майно, за умови що ці доходи підлягають оподаткуванню у цій Договірній Державі.

Таким чином, якщо резидент Кіпру продає акції іншому нерезиденту та не сплачує внутрішні кіпрські податки з такого відчуження, то Конвенція з Україною його більше не захищає.

Це означає, що Кіпр перестане бути вигідною юрисдикцією для продажу бізнесу або витягування прибутку через викуп акцій або інших цінних паперів. Рецепт у цій ситуації може бути:

— або *зміна юрисдикції холдингу* — тоді продаж українського бізнесу (за умови що він не отримує більшу частину вартості з нерухомості в Україні) *третьому* нерезиденту регулюватиметься правилами більш лояльної конвенції;

— або поява *субхолдингу* між Кіпром та Україною, як описано в ситуації 2 вище,— тоді продаж українського бізнесу (за умови що він не отримує більшу частину вартості з нерухомості в Україні) третьому нерезиденту не підпаде під дію згаданих правил законопроекту № 1210, оскільки ситуація А регулює тільки продаж українських (а не, скажімо, мальгійських) акцій / корпоративних прав.

Конюль Гасанова, «Crowe LF Ukraine»,

за участю
Дмитра Михайленка
та Віталія Смердова

ЕКСКЛЮЗИВНІ ЛИСТІВКИ

<http://arts.in.ua/artists/vitlot>

+ 3 8 (050) 300 93 99

Гарячливий ПриПЄП

Чи потрібна ліцензія ПриПЄПу для продажу глінтвейну

Просимо роз'яснити, чи повинен ПриПЄП, який здійснює торгівлю коктейлями («гаряче вино», глінтвейн), виготовленими з використанням

виключно столових вин, придбати ліцензію на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями? Чи може він залишатися на спрощеній системі оподаткування?

Повідомляємо, що відповідь на це питання надано податківцями нещодавно у консультації ДПСУ від 04.12.2019 р. № 1684/6/99-00-04-01-02-15/ІПК.

Вони нагадали, що вино віднесено до алкогольних напоїв на підставі абз. 7 ст. 1 Закону від 19.12.95 р. № 481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» (далі — Закон № 481). Відповідно до даної норми алкогольні напої — це продукти, одержані шляхом спиртового бродіння цукровмісних матеріалів або виготовлені на основі харчових спиртів з вмістом спирту етилового понад 0,5% об'ємних одиниць, які зазначені у товарних позиціях 2203, 2204, 2205, 2206 (крім квасу «живого» бродіння), 2208 згідно з УКТ ЗЕД, а також з вмістом спирту етилового 8,5% об'ємних одиниць та більше, які зазначені у товарних позиціях 2103 90 30 00, 2106 90 згідно з УКТ ВЭД.

Фахівці ДПСУ серйозно заглибилися у вивчення поняття «столове вино». Для цього вони навіть послалися на термінологію із Закону від 16.06.2005 р. № 2662-IV «Про виноград та виноградне вино» та ДСТУ 4806:2007 «Вина. Загальні технічні умови» та зазначили, що в залежності від вмісту цукрів столове вино поділяється на сухе, напівсухе, напівсолодке, а згідно з ДСТУ 4806:2007 під час виробництва вин виноградних використання цукру, води, ароматизаторів та барвників заборонено.

Таким чином, підкреслили податківці, коктейлі («гаряче вино», глінтвейн), виготовлені з використанням виключно столових вин, не є столовими винами.

Кінець кінцем податківці дійшли такого висновку: оскільки коктейлі («гаряче вино», глінтвейн) не є столовими винами, ФОП, який планує їх виготовляти та здійснювати торгівлю алкогольними напоями, повинен здійснювати таку діяльність за умови наявності ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями.

При цьому вони підкреслили, що такий ФОП *не може* бути платником ЄП груп 1–3.

Слід зазначити, що це не перше роз'яснення податківців щодо питання торгівлі винами без ліцензії. Так, у консультації ДФСУ від 03.10.2017 р. № 2118/Г/99-99-12-01-01-14/ІПК (див. витяг з неї в «Бухгалтері» № 41'2017 на с. 18–19) вони також розбиралися зі столовими винами і зазначали, що столове вино можна продавати без ліцензії, а вино спеціального типу — ні.

У редакційному коментарі до неї (див. там само, на с. 19) ми зазначили, що цей висновок викликає у нас сумніви, оскільки для вин спеціального типу в Законі «Про виноград та виноградне вино» і ДСТУ 4806:2007 зафіксовано спеціальні вимоги, але це, на наш погляд, зовсім не виключає їх з великої групи столових вин.

До речі, щодо питання віднесення вин до столових суб'єктам господарювання часто доводиться звертатися до суду. Наприклад, Харківський апеляційний адміністративний суд в ухвалі від 02.11.2015 р. у справі № 818/2062/15 зазначив, що всі натуральні вина, крім кріплених, ігристих, газованих і шампанських вин, є столовими. Подібну класифікацію та ознаки столових вин навів і Вадсуд в ухвалі від 18.11.2015 р. у справі № 0870/6721/12. Вадсуд дійшов висновку, що для продажу *вин столових*, що виготовляються *без використання спирту*, ліцензія не потрібна і дія Закону № 481 на них не поширюється.

Алла Погребняк

БЕРЕЗІВСЬКА®

Завдяки невисокій мінералізації її також можна вживати як прохолоджуючий напій, приємний смак та свіжість якого приємно втамовує спрагу та піднімає загальний тонус організму. Відмінна якість мінеральної води «Березівська» підтверджена у 2012 році міжнародним сертифікатом ISO 9001:2009.

www.berezivska.ua ☎ (057) 757-48-86, 703-21-66

Природна свіжість «Березівської» втамовує спрагу та додає свіжих сил організму. Крім цього, «Березівську просто приємно пити.

ЮРІЮАНСИ /

БУХОБЛІК /

ПОДАТКИ ТА НАВКОЛО

маШИНИ для

Шини для машини: технічні, бухгалтерські та податкові особливості

Як відомо, під час експлуатації автомобіля рано чи пізно настає час, коли такі невід'ємні складові, як шини, стають непридатними для використання. Крім того, необхідність заміни шин виникає ще й з іншої причини, наприклад у зв'язку з настанням певного сезону. Бухгалтера в такому разі цікавить, звичайно, як відобразити таку операцію в бухгалтерському та податковому обліку.

1. Технічний бік питання

До якої категорії заходів належить «заміношинна» операція — до технічного обслуговування чи до ремонту? Тут у поміч бухгалтерові стане Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту, затверджене наказом Мінтрансу від 30.03.98 р. № 102 (далі — *Положення № 102*)*.

У п. 3.19 Положення № 102 встановлено, що операції щодо заміни на ДТЗ шин та акумуляторних батарей не належать до реконструкції, модернізації, технічного переозброєння та інших видів поліпшення ДТЗ. Не згадуються вони й у додатках А, Б і В до Положення № 102, які містять примірний перелік операцій, що належать до технічного обслуговування (ці переліки не є вичерпними).

Ми вважаємо, що сезонну заміну шин можна віднести до технічного обслуговування автомобілів, а точніше — до *сезонного технічного обслуговування*. Адже ці роботи спрямовані на підтримання праце-

здатності транспорту, а не на його відновлення.**

До речі, відповідно до п. 1.3 Положення № 102 *сезонним технічним обслуговуванням* є технічне обслуговування, яке виконується для підготовки виробу до використання в осінньо-зимових або весняно-літніх умовах.

Щодо заміни шин, що стали непридатними для використання, то, не заглиблюючись в «експлуатаційно-шинні» нетрі, зазначимо, що важливою причиною, яка визначає строк служби шини, є призначений ресурс шини. Він являє собою наробіток шини, вимірюваний у календарних роках, у разі досягнення якого вона вилучається з експлуатації незалежно від технічного стану (п. 5 розділу I Правил № 549***).

Призначений ресурс для різних категорій шин визначено п. 44 розділу V Правил № 549 з дати виготовлення. Але якщо є документ, який підтверджує, що виробник встановив інший призначений ресурс шини, слід керуватися саме ним.

Підставою для списання шин може бути наробіток шиною норми середнього ресурсу. Величини цього показника можна знайти в Нормх № 488****. У разі досягнення величиною фактичного пробігу шини показника її середнього ресурсу необхідно провести її огляд та прийняти рішення щодо можливості (або неможливості) продовження експлуатації (п. 7.1 і 7.2 Норм № 488).

Як зазначено в п. 3.2 Норм № 488, наробіток шиною середнього ресурсу — не обов'язкова та не єдина умова для її списання.

Наприклад, шини списують у разі виявлення *експлуатаційних* чи *виробничих дефектів*, які не підлягають усуненню або ремонт яких є економічно недоцільним. Це роблять незалежно від того, чи відповідає фактичний ресурс шин наведеному в Нормх № 488.

Заміну шин у цьому разі також потрібно розглядати як *технічне обслуговування* автомобіля.

* Див. його з додатками А, Б, В, Г у «Бухгалтері» № 45'2019 на с. 8т–13т.

** Про розмежування *техобслуговування* та *ремонту* автомобілів — див. лист Мінінфраструктури від 03.02.2012 р. № 1075/25/10-12 у «Бухгалтері» № 30'2014 на с. 2т.

*** Правила технічної експлуатації коліс та пневматичних шин колісних транспортних засобів категорій L, M, N, O та спеціальних машин, виконаних на їх шасі, затверджені наказом Мінінфраструктури від 26.07.2013 р. № 549.

**** Експлуатаційні норми середнього ресурсу пневматичних шин колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі, затверджені наказом Мінтрансу зв'язку від 20.05.2006 р. № 488.

ВТОМИВСЯ ВІД
ІНФОРМАЦІЙНОГО СМІТТЯ?

ЧИТАЙ ЛИШЕ ТЕ, ЩО МАЄ СЕНС, НА
WWW.UA.NEWS

UA NEWS

2. Бухгалтерський облік придбання та заміни шин

Як відомо, автомобільні шини можуть надходити на підприємство як *окремо* (самостійний актив), так і в складі *автомобіля* (враховуються в *первісній вартості* основного засобу).

2.1. Шини в складі автомобіля

Якщо комплект автошин придбано у складі автомобіля, то такі активи не є *окремим об'єктом* (одиницею) обліку. Те саме стосується і запасного комплекту шин. Це пов'язано з тим, що їхня вартість входить до первісної вартості автомобіля та враховується разом з ним у складі об'єкта ОЗ на субрахунок 105 «Транспортні засоби» (п. 7 і 8 П(С)БО 7 «Основні засоби»). Такі шини амортизують у загальному порядку в процесі експлуатації автомобіля.

2.2. Окремо куплені шини

Окремо куплені шини в обліку підприємства відображають. Для цього призначено субрахунок 207 «Запасні частини». При цьому можливі два варіанти обліку витрат на їх придбання.

Варіант 1 полягає в тому, що при передачі шин зі складу для установлення на автомобіль їх вартість одразу списують на витрати звітного періоду, у якому їх передано в експлуатацію (п. 15 П(С)БО 7). Бухгалтерські записи в цьому разі такі: д-т 23, 91, 92, 93, 94 — к-т 207.

У подальшому за такими записами ведуть аналітичний облік за місцями їх зберігання та в розрізі матеріально відповідальних осіб.

Аналогічно не буде жодних бухгалтерських записів при *списанні зношених шин*. Адже вартість таких шин уже потрапила до витрат у періоді їх установлення на транспортний засіб.

Зауважимо, що гуму, яку зняли з автомобіля внаслідок сезонної заміни, не відновлюють у балансі за дебетом субрахунку 207, а лише ведуть її аналітичний облік за місцями зберігання або експлуатації.

До речі, прихильники списання шин на дату передачі їх в експлуатацію аргументують специфіку обліку дуже просто. Вони вважають, що заміна шин на автомобілі — не що інше, як його техобслуговування, тобто підтримання автомобіля в робочому стані. А такі витрати, як відомо, визнають у періоді їх понесення. Це підтверджує й Мінфін у листі від 22.05.2017 р. № 35210-07/23-1937/1689 (див. його в «Бухгалтері» № 11'2018 на с. 17). Мінфін підсумовує: якщо керівник вирішує, що *ремонт автомобіля* здійснюється для *підтримання* його в придатному для використання стані, то вартість такого ремонту залежно від напряму використання автомобіля на підприємстві включається до складу *відповідних витрат*.

До речі, така позиція є вигідною для платника податку на прибуток, оскільки вартість автошин відразу «зіграє» на зменшення фінрезультату (а значить, і на зменшення об'єкта оподаткування цим податком). До того ж її підтверджено в Постановах Верховного Суду — від 27.02.2018 р. у справі № 802/1853/16-а (www.reyestr.court.gov.ua/Review/72486810) та від 17.04.2018 р. у справі № 816/246/17 (www.reyestr.court.gov.ua/Review/73468329). На його думку, якщо факт передачі шин в експлуатацію підтверджено документально, то до витрат одразу списується повна вартість таких комплектуючих. А заміна комплектуючих, як відомо, це робота, пов'язана з підтриманням транспортного засобу в робочому стані.

Варіант 2. Вартість шин відносять до складу витрат у момент їх списання через непридатність для використання, а не в момент установлення на автомобіль. До тих пір їх продовжують враховувати в складі запасів.

Для придбаних шин відкривають два субрахунки: 207.1 «Шини на складі» та 207.2 «Шини в експлуатації». При передачі шин в експлуатацію здійснюють проводку: д-т 207.2 — к-т 207.1, а при поверненні на склад через сезонну заміну — зворотню: д-т 207.1 — к-т 207.2.

3. Податковий облік

3.1. Податок на прибуток

Для *малодохідників*, які податкові різниці з розділу III ПКУ не застосовують, усе просто: вони повністю орієнтуються на дані бухгалтерії.

Для платників *податку на прибуток*, які зобов'язані або прийняли добровільне рішення коригувати бухгалтерський фінрезультат, ПКУ *жодних спеціальних* коригувань не передбачає. Однак якщо вартість шин входить до первісної вартості придбаного автомобіля, то в загальному порядку слід застосовувати «амортизаційні» різниці виходячи з первісної вартості такого ОЗ (п. 138.1 та 138.2 ПКУ).

Якщо ж шини оприбутковано в складі автомобіля *невиробничого* призначення, то слід застосовувати податкові різниці, передбачені п. 138.1 та 138.2 ПКУ. Відповідно до п/п. 138.3.2 ПКУ не підлягають податковій амортизації витрати на придбання / самостійне виготовлення та ремонт, а також на реконструкцію або інші поліпшення невиробничих ОЗ.

Це жодним чином не стосується витрат на заміну шин, адже такі послуги, у тому числі вартість «змінної» шини, не включаються до первісної вартості автомобіля, а значить, не підлягають амортизації. Навіть якщо замінюють шини на невиробничому автомобілі, витрати однаково зберігаються. Адже заміна шин не є ремонтом, а отже, не підпадає під заборону, встановлену п/п. 138.3.2 ПКУ.

Проте у *високодохідного* платника податку на прибуток можуть виникнути коригування, якщо він

січень (III) 2020 р.

придбає шини в нерезидента або неприбутковця (п/п. **140.5.2, 140.5.4** ПКУ).

3.2. Податок на додану вартість

Суми ПДВ, сплаченого під час придбання шин, у загальному випадку потраплять до податкового кредиту на підставі зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної. Якщо у подальшому автошини будуть установлені на автомобіль, що використовується в негосподарській (необ'єктній, пільговій) діяльності, то доведеться нарахувати компенсуючі податкові ПДВ-зобов'язання.

3.3. Екологічний податок

На сьогодні серед платників екоподатку (ст. **240** ПКУ) немає власників автошин. Згідно з п/п. **240.1.3** ПКУ платниками цього податку є, зокрема, особи, які здійснюють розміщення відходів. Однак відповідно до п/п. **14.1.223** ПКУ **розміщення відходів** — це постійне (остаточне) перебування або захоронення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи об'єктах (місцях розміщення відходів, сховищах, полігонах, комплексах, спорудах, ділянках надр тощо), на використання яких отримано дозволи уповноважених органів.

Таким чином, тимчасове розміщення (зберігання) відходів, у тому числі й автошин, на території

підприємства до моменту передачі спеціалізованій організації не вважається розміщенням відходів, тому такі підприємства не є платниками екологічного податку.

Однак податківці в листі ГУ ДФС у м. Києві **від 05.08.2016 р. № 17719/10/26-15-12-03-18** та в підкатегорії **120.01** «ЗІР» висувають додаткову вимогу. Вони роз'яснюють, що для звільнення від сплати екоподатку підприємству слід укласти договір на видалення та утилізацію відходів зі **спеціалізованою організацією**, у якому визначаються строки передачі відходів на утилізацію та захоронення. Саме такий договір і підтвердить факт тимчасового зберігання відходів. Якщо ж договору немає, тоді таке підприємство виступає як платник екоподатку.*

Щоб уникнути спорів з податківцями, рекомендуємо укладати договори про вивезення відходів з відповідними спеціалізованими підприємствами.

*Алла Погребняк,
Тетяна Серікова*

* Вадсуд в ухвалі **від 12.07.2016 р.** у справі **№ 826/22337/15** (www.reyestr.court.gov.ua/Review/58983963) визнав, що підприємство **не є платником** екоподатку, оскільки передавало свої відходи (люмінесцентні лампи) для подальшої утилізації спеціалізованому підприємству на підставі укладеного договору.

Адвокатсько-Аудиторське Об'єднання «Бізнес-Рост»

пропонує для українських підприємств такі види послуг:

- ♥ Консультації для підприємств з ведення прибуткового бізнесу з державними бюджетними підприємствами, українськими комерційними структурами, іноземними компаніями, офшорами, ЗЕД (експорт-імпорт).
- ♥ Продаж товарів та послуг з підтвердженням податковим кредитом з ПДВ від імпортерів та виробників (тільки реальний сектор) з дисконтом від 5%.
- ♥ Оренда податкового кредиту з ПДВ.
- ♥ Захист бізнесу від фінансових санкцій у суперечках з податковою службою.
- ♥ Зменшення оподаткування (ПДВ і податку на прибуток) торгівельної націнки на товари у виробничій діяльності й торгівлі (опт і роздріб).
- ♥ Оренда (надання у тимчасове оплатне користування) підприємств — платників ПДВ, офшорних та іноземних компаній.
- ♥ Реєстрація офшорних та іноземних компаній, відкриття рахунків в іноземних банках.
- ♥ Міжнародні грошові перекази для бізнесу — 147 країн світу.
- ♥ Легалізація валових витрат (у тому числі ПДВ) підприємств та належне їх оформлення в бухгалтерському обліку.
- ♥ Списання товарних залишків підприємств на законних підставах.

(050) 193-78-89, (067) 951-10-21

Пошта: business-rost_@inbox.ru

Сайт: business-rost.com.ua

ДОК - ОГЛЯД

Нове вийшло

1. Яку дату складання акта надання послуг вказувати з метою нарахування ПДВ — позиція Мінфіну

У бухгалтері питання відображення господарських операцій на підставі первинних документів урегульовано повною мірою. Це підкреслили фахівці Мінфіну в листі від 26.12.2019 р. № 35210-06-62/35178, нагадавши про загальні правила складання первинних документів.

Зокрема, Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженим наказом Мінфіну від 24.05.95 р. № 88, передбачено механізм перенесення інформації про господарську операцію до облікових реєстрів бухгалтері, якщо правилами документообігу підприємства передбачена можливість відображення господарської операції, щодо якої на момент закінчення складання облікових реєстрів бухгалтері за звітний період від контрагента у терміни, встановлені законодавством, не отримано первинного документа. Таким чином, підставою для перенесення інформації про таку господарську операцію до облікових реєстрів бухгалтері є належним чином оформлений внутрішній первинний документ (акт), складений посадовою особою, відповідальною за приймання-відпуск ТМЦ, робіт і послуг.

У місяці надходження від контрагента первинного документа щодо господарської операції, інформація про яку в минулих звітних періодах була перенесена до облікових реєстрів бухгалтері згідно з внутрішнім первинним документом (актом), до облікових реєстрів бухгалтері за звітний період переноситься інформація про таку господарську операцію. При цьому її обсяг зазначається шляхом коригування на суму різниці між оцінкою такої господарської операції за внутрішнім первинним документом (актом) та первинним документом, отриманим від контрагента.

Що стосується податкового обліку, то п. 187.1 ПКУ визначає порядок виникнення ПДВ-зобов'язань. Згідно з ним датою виникнення ПДВ-зобов'язань з постачання послуг може бути, зокрема, дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку. Фахівці Мінфіну з цього приводу зазначили: питання визначення дати оформ-

лення документа, що засвідчує факт постачання послуг, для цілей оподаткування має бути врегульовано податковим законодавством.

2. Постачання комплектів вітчизняних та імпортованих товарів: як заповнити податкову накладну

ДПСУ в ІПК від 27.12.2019 р. № 2181/6/99-00-07-03-02-15/ІПК роз'яснила, як заповнюється ПН у разі операції з постачання товарів, укомплектованих разом на території України у набір з імпортованої малої побутової техніки та інших імпортованих або вітчизняних товарів.

Щоб товари, укомплектовані разом, що надходять у продаж для роздрібної торгівлі, класифікувалися як набір, мають виконуватися такі вимоги:

- мають бути як мінімум два різні товари, які, на перший погляд, класифікуються за різними товарними позиціями;
- товари мають задовольняти конкретну потребу або призначатися для виконання певної діяльності;
- товари розміщуються у спосіб, придатний для продажу безпосередньо користувачам без перепакування.

При складанні ПН опис (номенклатура) товарів/послуг продавця зазначається в графі 2 табличної частини податкової накладної, а код товару згідно з УКТ ЗЕД — у графі 3.1.

У разі постачання товару, ввезеного на митну територію України, додатково заповнюється графа 3.2 ПН, у якій проставляється позначення «×». Графа 3.2 заповнюється на всіх етапах постачання товару.

Операція з постачання набору (комплекту) товарів, що містить декілька видів однієї товарної позиції та один (або декілька) видів іншої товарної позиції, у ПН відображається одним рядком.

Графи 6 та 7 ПН щодо кількості та ціни постачання одиниці товару при постачанні наборів (комплектів) заповнюються у встановленому порядку: ціна одиниці набору (комплекту) товарів та кількість таких наборів (комплектів)).

При цьому опис (номенклатура) товарів продавця, підкреслили податківці, має відповідати формулюванню в первинних документах, якими супроводжується постачання таких товарів.

www.samoe.in.ua

3. Відповідальність за нереєстрацію акцизних складів у СЕАРП та СЕ

Податківців запитали: яку відповідальність передбачено за відсутність з вини платника реєстрації акцизних складів у системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового?

У підкатегорії **114.09** «ЗІР» податківці роз'яснили: відповідно до п. **128^і.2** ПКУ відсутність з вини платника податку реєстрації акцизних складів у СЕАРП та СЕ платником податку — розпорядником акцизного складу — тягне за собою накладення штрафу в розмірі **1 000 000 гривень**.

Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке саме порушення, — тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі **2 000 000 гривень**.

При цьому п. **25** підрозділу **5** розділу **XX** ПКУ, зокрема, передбачено, що норми п. **128^і.2** застосовуються з **1 жовтня 2019** року.

4. Продаж засобів та аксесуарів для куріння: що з акцизом

Податківців запитали: чи оподатковуються акцизним податком операції з реалізації СГ роздрібною торгівлю засобів та аксесуарів для куріння (паління): електронних сигарет та змінних картриджів, рідин для них, а також кальянів, трубок, гільз, фільтрів, паперу тощо; систем

нагрівання тютюну («IQOS», «GLO» та ін.) та тютюнових стіків до них («HEETS», «NeoSticks» та ін.)?

У підкатегорії **114.02** «ЗІР» податківці нагадали, що відповідно до п/п. **215.3.2**, **215.3.2'**, **215.3.3** та п. **17** підрозділу **5** розділу **XX** «Перехідні положення» ПКУ до підакцизних товарів належать тютюнові вироби, тютюн та промислові замітники тютюну за кодами згідно УКТ ЗЕД:

- **2401** (тютюнова сировина, тютюнові відходи);
- **2402 10 00 00** (сигари, включаючи сигари з відрізними кінцями, та сигарили (тонкі сигари), з вмістом тютюну);
- **2402 20 90 10** (сигарети без фільтра, цигарки);
- **2402 20 90 20** (сигарети з фільтром);
- **2403** (тютюн та замітники тютюну, інші, промислового виробництва; тютюн «гомогенізований» або «відновлений», тютюнові екстракти та есенції).

Таким чином, зазначили податківці, електронні сигарети та змінні картриджі, рідини для них, кальяни, трубки, гільзи, фільтри, папір, системи нагрівання тютюну («IQOS», «GLO» та ін.) та інші засоби й аксесуари для куріння (паління) не є виробами з тютюну або його промислових заміників, що відносяться до відповідних кодів УКТ ЗЕД, які не належать до підакцизних товарів, а отже, операції з їх реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю акцизним податком не оподатковуються.

При цьому *тютюнові стіки* («HEETS», «NeoSticks» та ін.) для систем нагрівання тютюну є тютюновими виробами (належать до коду УКТ ЗЕД **2403**), а значить, належать до *підакцизних* товарів, операції з реалізації яких суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю є об'єктом оподаткування акцизним податком.

ЕКСКЛЮЗИВНІ ЛИСТІВКИ

☎ 3 8 (050) 300 93 99
<http://arts.in.ua/artists/vitlot>

Careful what you think.

5. Наступна реалізація квартири для фізосіб-покупців не є операцією з першого постачання житла, тому її звільнено від оподаткування

Податковий орган наполягає на тому, що операції підприємства з *постачання житла* (квартир) фізичним особам є *першим* постачанням, тому у нього мало виникнути податкове зобов'язання з ПДВ.

Справді, п/п. 197.1.14 ПКУ звільняє від оподаткування ПДВ операції з постачання житла (об'єктів житлового фонду), крім їх першого постачання.

Аналіз *Верховним Судом* (Постанова ВС від 10.12.2019 р. у справі № 817/223/15, www.reyestr.court.gov.ua/Review/86239055) змісту цієї норми дав підстави для висновку, що операцією з першого постачання житла вважатимуться операції:

- з передачі права власності (оформлення правостановлюючих документів) на готове новозбудоване житло (об'єкт житлового фонду) до першого власника такого житла незалежно від джерел фінансування будівництва: чи за рахунок власних коштів підприємства-замовника, чи за рахунок учасників фонду фінансування будівництва, чи за кошти держателів облігацій;

- з передачі права власності (оформлення правостановлюючих документів) на реконструйоване або капітально відремонтоване житло (об'єкт житлового фонду) особі іншій, ніж власник такого об'єкта, на момент введення такого житла в експлуатацію (використання);

- з постачання послуг (у тому числі враховуючи вартість придбаних за рахунок виконавця матеріалів) зі спорудження нового житла або реконструкції чи капітального ремонту житла за рахунок замовника.

Як встановлено судами попередніх інстанцій, на всі квартири, реалізовані позивачем у 2014 році, підприємство мало правостановлюючі документи (свідоцтва про право власності на нерухоме майно), а право приватної власності позивача на ці квартири було зареєстровано в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Суди з'ясували, що квартири є результатом будівельних робіт за договорами, у яких позивач як інвестор виконував функції з фінансування будівництва (оплати будівельних робіт). Потім він отримав у власність збудовані його коштом квартири, що підтверджується актами приймання-передачі основних засобів.

Отже, операцією з *першої поставки житла* (об'єктів житлового фонду) слід вважати *передачу квартир після*

будівництва цьому підприємству. Саме така операція має *оподатковуватися ПДВ* на загальних підставах.

Подальша реалізація позивачем квартир для фізичних осіб — покупців не є операцією з першого постачання житла в розумінні податкового законодавства, тому підприємство правомірно відобразило у податкових деклараціях з ПДВ ці операції як такі, що звільнені від оподаткування.

6. Чи зазначає «загальний» ФОП у майновій декларації «фізичні» доходи та відомості про майно

Податківців запитали: чи потрібно ФОПу при заповненні податкової декларації про майновий стан і доходи зазначити інші доходи, отримані як ФО — громадянином та відомості про рухоме та нерухоме майно?

У підкатегорії 104.09 «ЗІР» податківці нагадали, що фізичні особи — підприємці подають річну податкову декларацію у строк, визначений п/п. 49.18.5 ПКУ (протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року).

Відповідно до п. 177.11 ПКУ фізичні особи — підприємці у податковій декларації поряд з доходами від підприємницької діяльності мають зазначити інші доходи з джерел їх походження з України та іноземні доходи.

Форму податкової декларації та Інструкцію щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи (далі — *Інструкція*) затверджено наказом Мінфіну від 02.10.2015 р. № 859 «Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи» (у редакції наказу Мінфіну від 25.04.2019 р. № 177).

Відповідно до п. 8 розділу III Інструкції у відомостях про власне майно та/або майно, яке надається в оренду (суборенду, емфітевзис), зазначаються відомості про нерухоме (рухоме) майно, що перебуває у власності платника податку станом на кінець звітного (податкового) року як на території України, так і за її межами, відповідно до категорії об'єкта нерухомого майна.

Таким чином, фізична особа — *підприємець* на *загальній* системі оподаткування повинна подавати за результатами календарного року *податкову декларацію*, у якій поряд з доходами від підприємницької діяльності мають зазначатися *інші* доходи з джерел їх походження з України та іноземні доходи, в тому числі відомості про *нерухоме* та *рухоме майно*.

**Консультації з оптимізації бізнес-процесів для зростання прибутковості
вашого бізнесу, вирішення проблем, семінари та тренінги для вас
і вашого персоналу.**

Великий успішний досвід.

Тел. 097-406-1253; 093-498-1199

7. Орендна плата за землю: як відобразити у ф. № 1ДФ

Юридична особа орендувала у фізичної особи земельну ділянку. Виплату орендної плати передбачено один раз на рік. За який період необхідно відображати нарахування орендної плати у ф. № 1ДФ?

Відповідь на це питання надано ГУ ДПС у м. Києві від 14.11.2019 р. № 1323/10/ІПК/26-15-33-18-12.

Податківці вважають, що у разі щорічного нарахування та виплати підприємством (*один раз на рік*) фізичній особі *доходу* від надання *в оренду* нерухомого майна зазначені суми доходу, нарахованого та сплаченого податку відображаються у ф. № 1ДФ за той звітний період (квартал), у якому було здійснено *нарахування* та *виплату* доходу.

З цього можна зробити висновок, що якщо договором оренди нарахування орендної плати передбачено, наприклад, «у строк до 31 грудня щорічно» і підприємство виплатило орендну плату в листопаді або грудні (IV квартал), то воно повинно і нарахувати в цей самий строк (але не пізніше 31 грудня), і відобразити нарахування та виплату у ф. № 1ДФ за IV квартал відповідного року.

А коли нарахування оренди відображати в обліку?

Фахівці вважають, що якщо договором встановили виплатити до 31 грудня, то саме *цією* датою й відображають нарахування: д-т 23, 91 — к-т 685.

Однак існує думка, що нараховувати орендну плату потрібно *щомісяця*, тобто на кінець кожного місяця необхідно відображати в обліку нарахування *1/12* річної орендної плати. А значить, у ф. № 1ДФ кожного кварталу відображають нарахування *1/4* річної орендної плати.

У будь-якому разі конкретний варіант повинно обрати підприємство-орендар. Щоправда, особливості другого варіанта полягає в тому, що, якщо підприємство-орендар нараховує, але не виплачує фізособі дохід, воно однаково має сплатити до бю-

джету ПДФО і військовий збір у строк не пізніше 30 календарних днів, що настають за місяцем нарахування доходу (п/п. 168.1.5 ПКУ). Про це йдеться й у підкатегорії 103.07 «ЗІР».

8. Коли ФОПу друкувати чек РРО, якщо послугу оплачено через LiqPay

У консультації ГУ ДПС у Київській області від 03.01.2020 р. № 9/ІПК/10-36-05-06-20 податківці нагадали, що при замовленні послуги з оплатою її через LiqPay та інші аналогічні системи продавець зобов'язаний провести операцію через РРО та видати чек.

Вони підкреслили, що роздруковувати чек РРО в разі надходження оплати через систему *LiqPay* потрібно саме на підставі *випуски* з фінустанови, тобто після *зарахування* коштів на розрахунковий рахунок продавця.

Податківці не забули повідомити, що у разі здійснення розрахунків виключно у безготівковій формі (шляхом переказу коштів з розрахункового рахунку на розрахунковий рахунок через установу банку) застосування РРО є не обов'язковим.

9. У які строки виплачувати профінансовані ФСС лікарняні

Мінсоцполітики у листі від 19.11.2019 р. № 1680/0/206-19 розглянуло питання щодо строків виплати профінансованих Фондом соцстрахування лікарняних.

Фахівці ФСС зазначили, що *допомога з тимчасової непрацездатності, по вагітності та пологах* застрахованим особам, які працюють за *трудоим* договором (контрактом), виплачується у *найближчий* після дня призначення допомоги строк, установлений для *виплати заробітної плати*.

Таким чином, після надходження фінансування від Фонду соцстрахування роботодавець здійснює виплату матеріального забезпечення у найближчий строк виплати заробітної плати (за першу або другу половину місяця).

Увага!

Документи, *опис* яких поміщений у «Док-огляді», шукайте на *сайті* журналу «Бухгалтер» (*kirshbuh.in.ua*) у розділі «Документи».

**Ділове консультування
за телефоном
для передплатників «Бухгалтера»
від автора журналу!**

Консультації платні.

(057) 717 19 11

ВІД ШЕФ-КУХАРЯ

Я не за те, щоб не було багатих, — я за те, щоб не було бідних

Минуле — 8-е — скликання Верховної Ради починало із зарплати 6500 грн «брудними» на місяць, що становило менше 300 доларів. Сьогодні вона, як повідомляють із посиланням на депутатів, дорівнює 38–40 тис. грн, тобто більше 1500 доларів, не враховуючи інших благ. Але й це — дрібниці порівняно з зарплатами інших чиновників, що обчислюються у сотнях тисяч гривень, а іноді й у мільйонах, — на державних посадах!

Повідомляють, наприклад, що голова злидненої Укрпошти отримує 79 тис. дол. (у півтора рази більше, ніж головний поштмейстер США, та майже в 2,4 рази більше стабільної зарплати американського Президента), тобто майже 2 млн гривень.

Можливо, мене з цього приводу давить жаба? Ні: така жаба ще не народилася; я взагалі вважаю, що багаті нехай будуть, а не повинно бути бідних. Не в тому розумінні, що їх потрібно винищити, як це зараз іноді відбувається, а в тому, що їхні доходи

мають бути пов'язані з доходами багатих.

Саме так, а не навпаки.

Адже що іноді пропонують? Щоб максимальна зарплата чиновника не перевищувала скільки-то — наприклад, 10 — мінімальних зарплат (варіант: прожиткових мінімумів). Скажімо, якщо в бідних — десь 3–5 тис. гривень на місяць, то нехай у чиновників буде не більше 30–50 тис.

Я ж пропоную протилежне: нехай добре оплачувані держслужбовці отримують так само, як і зараз, навіть більше, і на здоров'я їм усім, але нехай і **мінімальна зарплата** при цьому становить **не менш ніж 5%** від **середньої зарплати першого десятка найбільш високооплачуваних (з держбюджету!)** чиновників.

Наприклад, якщо 10 найдорожчих держслужбовців отримують у середньому по 500 тис. гривень на місяць, то мінзарплата в країні має бути не нижче ніж 5% від цієї суми, тобто 25 тис. гривень.

Таким чином, не чиновникам — загальнонародні злидні, помножені на 10, а людям — не менше, ніж стільки, скільки найкрутіші 10 держслужбовців отримують у середньому на кожного, розділене на 20!

І нехай усілякі Коболеви мають у десятки разів більше, ніж зараз, — люди тільки радітимуть: адже це означає, що в стільки ж виростуть — разом з мінзарплатою — і їхні доходи. Жодних жаб, тільки радощі

щодо такого чудового керівництва, яке спромоглося й себе не забути, і людям дати!

Це не «попса» і не те ж саме, тільки в профіль. Якщо йти шляхом зниження офіційних топ-доходів, то просто різко скоротяться зарплати чиновників, поки їх перша десятка (з кожним зниженням — увесь час нова!) не задовольнятиме цій вимозі. Навряд чи при цьому зкономлене роздадуть людям, це утопія. Просто чийсь серце заспокоїться, але без користі для сімейного бюджету.

А от якщо не чиновникам знижувати зарплату, а навпаки — підвищувати мінімальну та з нею — доходи громадян, причому підвищувати реально, а не як погрозу іншим «а ну, знижуйте собі, бо інакше...», відбудеться неминуче збільшення грошової маси, зростання попиту та, отже — економічне зростання внаслідок пожвавлення економіки.

НБУ буде змушений **по-справжньому** знизити облікову ставку, дешевшими стануть кредити, що теж надасть економічній поштовх. І не «начебто», а теж по-справжньому, аби тільки під грамотним та ефективним контролем.

Гривня подешевшає — долар знову набуде функції запобіжника від інфляції, легше стане експортувати, імпорт стане менш вигідним, що пожвавить діяльність вітчизняних виробників.

Тут не йдеться про невинуватну емісію. Йдеться про надання економіці імпульсу, якого вона зачекалася. Соціальний розрив лише показує, наскільки цей імпульс запізнився. **Це не в «топ» багато грошей. Це у всіх інших їх мало.** За не бачений сьогодні в світі найжорстокіший та шкідницький монетаризм НБУ розпачуються саме найбідніші. Саме вони, а не всі рівною мірою.

І оскільки страждають саме бідні — потенційні покупці саме вітчизняних товарів, то страждає й економіка. Немає попиту — не має сенсу і все інше.

А доходи «топ» однаково попит на вітчизняне не визначають. Але від того, що їм стане складніше, країні легше не буде. Якщо ж підрівнювати під них, а не під найбідніших, то економіка заворушиться.

Дефіцит грошей — найшкідливіший з усіх можливих дефіцитів. Шкідливий не тільки соціально, але й економічно. Недарма ці поняття часто називають разом, говорячи про зростання **соціально-економічне**. Єдине й нерозривне. Як простір-час...

